

TRTEST TEST VE DEĞERLENDİRME A.Ş.

**ÜRÜN BELGELENDİRME PROGRAMI
PROSEDÜRÜ**

1.0. AMAÇ

Bu prosedür, kurum ve kuruluşların TRTEST'e, MIL STD 810 Serisi standartlar, RTCA/DO-160 serisi standartlar, STANAG veya DEF STAN standartları ve bölgesel yada askeri uluslararası standartlar veya ilgili teknik şartnameler yada bunların kombinasyonları olacak şekilde ürünlerin ve proseslerinin kalite özellikleri, ISO 9001 ve MILQ 9858 standartlarına göre belgelendirilmesi amacı ile nasıl başvuracağı, belgelendirme gereksinim ve aşamaları ile belgenin düzenlenmesi ve yürütülmesi ile ilgili esasları amaçlar.

2.0. KAPSAM

TRTEST, kuruluşlara belirtilen kapsamlarda TS EN ISO/IEC 17065 Uygunluk değerlendirme- Ürün, proses ve hizmet belgelendirmesi yapan kuruluşlar için şartlar standardına uygun olarak belgelendirme hizmeti vermektedir.

Mevcut prosedürlere göre, TRTEST'e, MIL STD 810 Serisi standartlar, RTCA/DO-160 serisi standartlar, STANAG veya DEF STAN standartları ve bölgesel yada askeri uluslararası standartlar veya ilgili teknik şartnameler yada bunların kombinasyonları gereklerine tam olarak uygunluğu teyit edilen kuruluşlar TRTEST tarafından belgelendirilir.

TRTEST bu Ürün Belgelendirme Prosedürüne ürün uygunluk değerlendirme yöntemlerine uyacağını taahhüt eder.

Bu program, hizmet teklifi ekinde başvuru sahibine gönderilir ve sözleşme aşamasında karşılıklı olarak imza altına alınır.

3.0. SORUMLULUKLAR

Ürün Belgelendirme Koordinatörü, Planlama Sorumlusu ve Tetkikçiler.

4.0. TANIMLAR

- 4.1. Tetkik Ekibi:** Belgelendirme faaliyeti ile ilgili olarak, firmaların ürünleri ve yönetim sistemini, ilgili standartlara göre inceleyip değerlendirmek üzere atanmış, TRTEST Tetkikçileri ve Teknik Uzmanları arasından seçilen, TRTEST çalışma esaslarına uygun olarak görev yapan ve geçici olarak teşkil edilen ekiptir. Tetkik Ekibindeki görevlilerin sayısı, talep edilen belgelendirmeye (Tip Onay, Üretim Kontrol, Son Kontrol) esas olarak değişebilir. Gerekli görülen durumlarda, sektör ile ilgili bir teknik uzman, tetkik ekibi içinde yer alabilir.
- 4.2. Gözlemci:** Akreditasyon tetkikçileri veya aday tetkikçiler gibi, Tetkik Ekibine eşlik eden ancak tetkik yapmayan kişilerdir.
- 4.3. Ürün Belgelendirme Komitesi:** TRTEST Yönetimi tarafından atanan komitedir. TRTEST ürün belgeleri ile ilgili raporları değerlendirerek belgelendirme ile ilgili tüm kararları almaya yetkilidir.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

- 4.4. Minör Uygunluk:** Standart maddelerinden herhangi birinin tam olarak karşılanamadığı, ancak objektif kanıt bağlamında ürünün uygunluğu ile ilgili şüphe bulunmadığı durumlardır. Minör uygunluklar için müşteri firma tarafından aksiyon planları Baş Tetkikçi tarafından onaylanmadan belgelendirme kararı alınmaz
- 4.5. Majör Uygunluk:** Standart maddelerinden herhangi birinin veya alt başlıklarının yeterli olarak tanımlanmaması ve/veya uygulanmaması ve/veya sürdürülememesidir. Mevcut objektif kanıt bağlamında, kuruluşun sağlayacağı kalite konusunda önemli bir şüphenin olduğu durumlardır. Majör Uygunluklar ile ilgili düzeltici faaliyetler yerine getirilmeden ve/veya takip tetkiki yapılarak doğrulanmadan belge verilme kararı alınmaz.
- 4.6. Gözlem:** Tetkik ekibinin bir sonraki tetkikte yardımcı olması amacıyla belgelendirmeye esas Yönetim Sistemi ile ilgili olumlu veya olumsuz yazılı görüşlerdir.

5.0. ÜRÜN UYGUNLUK DEĞERLENDİRME ÖNCESİ GENEL BİLGİLER

Uygunluk Değerlendirme Öncesi Üretici tarafından yapılması gereken hazırlıklar:

- Çalışır vaziyette numune(ler) (piyasaya arz edilebilir durumda)
- Firmanın yetkili refakatçi personeli (numuneyi gerektiğinde müdahalede bulunabilecek yeterlilikte, sökme, takma vb).
- Firma sahasına özel kişisel koruyucu ekipmanlar ve varsa diğer güvenlik tedbirleri firma tarafından temin edilmelidir.
- Uygunluk değerlendirme edilecek numunenin kullanım amacına uygun iş parçası

Ürünün boyutlarına göre üretim yerinde veya TRTEST onaylı laboratuvarlarda testleri yapılabilir.

Örnekleme metodu: Ürün ailesi içerisinde bütün işlevsel fonksiyonlara sahip olan model tip testi için numune olarak alınır. Diğer alt modellerin bu modeli benzeri olduğu kabul edilir. Modeller arasındaki risk farklılıklarına göre modeller ayrı bir tip olarak sınıflandırılabilir. Bu durumda değerlendirilen her bir tip için ayrı numune talep edilir. Aynı ürün grubu içinde değerlendirilen diğer modeller için teknik dosyada aşağıdaki dokümanlar da talep edilir.

- Modeller arasındaki farklılıklar
- Çizimler
Ürün bilgilendirme etiketler
- Kullanılan güvenlik ekipmanlarının listesi ve sertifikaları

Numunenin Muhafazası: TRTEST onaylı laboratuvara gelen numuneler, nemsiz kuru bir ortamda test yapılana kadar paketi açılmaz. Eğer paketsiz halde geldiyse üretici tarafından uygun ambalaj ve paketleme materyalleri ile koruma haline alınır. Laboratuvarında bulunan numune rafına uygun şekilde yerleştirilerek muhafaza altına alınır. Testlerden sonra uygun şekilde paketlenerek üreticiye geri teslim edilir.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

6.0. ÜRÜN BELGELENDİRME**6.1. Belgelendirme Hazırlığı****6.1.1. Başvuru, Gözden Geçirme ve Değerlendirme**

Belgelendirme için tüm başvurular yazılı olarak alınacaktır. Kuruluştan, www.tr-test.com.tr adresinden yayınlanan veya TRTEST ile iletişime geçilmesi halinde mail olarak gönderilecek olan **FR.26 Ürün Belgelendirme Başvuru Formu** doldurarak TRTEST'e iletmesi talep edilir . Başvuru aşamasında, başvuru formunda talep edilen tüm bilgiler kuruluş tarafından eksiksiz olarak doldurulmuş olmalıdır.

Başvuru ile birlikte ürüne ait teknik dosya başvuru ekinde gönderilir. Teknik dosya içeriği asgari olarak aşağıdaki dokümanları içermelidir.

- İmalatçının adı ve adresi,
- Ürünün (prototipin) genel tanımı
- Kavramsal tasarımlar, imalat teknik resimleri, bileşenlerin, kısmi montajların, devrelerin vb. diyagramları
- Ürünlerin çalışmasını da içerecek şekilde yukarıdaki maddelerde belirtilenlerin anlaşılması için gerekli tanımlar ve açıklamalar
- Tamamen veya kısmen uygulanan belirlenmiş standartların (harmonize, ulusal vb.) bir listesi ve belirlenmiş standartların uygulanmadığı durumlarda ilgili yönetmelik temel gereklerini sağlamak için benimsenen çözüm yolları
- Test ve deney raporları
- Kuruluş ve kullanım için talimatlar

Mümkün olması durumunda Tasarım Dokümantasyonu aşağıdakileri de içermelidir:

- Ürün (prototip) ile birleşik ekipmanlara ilişkin doğrulayıcı belgeler
- Üretim yöntemleri ve/veya üretim yerinde yapılan inceleme ve/veya ürünün (prototipin) izlenmesine ilişkin doğrulama kayıtları ve belgeler
- TRTEST'in uygunluk değerlendirmesini kolaylaştıracak ve geliştirmesini mümkün kılacak diğer dokümanlar

Belgelendirme başvuruları, Planlama Sorumlusunda toplanır. Planlama Sorumlusu, Belgelendirme Başvuru Formunu, gözden geçirmesi amacı ile Ürün Belgelendirme Koordinatörüne iletir.

Ürün Belgelendirme Koordinatörü, **FR.27 Başvuru Değerlendirme Formu** doğrultusunda gözden geçirir ve uygunsuz onaylar:

- a) TRTEST ile başvuru yapan müşteri kuruluş arasındaki bilinen herhangi bir anlayış farkının giderilmesi,
- b) TRTEST'in belgelendirme faaliyetini gerçekleştirme yetkinliği ve yeteneğine sahip olması (Akredite belgelendirme taleplerinde kuruluşun, başvuru yapılan kapsamda Tetkikçi ve Teknik Uzman kapasitesi gibi),

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

c) Belgelendirilmesi istenen kapsam, başvuru yapan müşteri kuruluşun operasyonlarının yapıldığı saha/lar tetkiklerini gerçekleştirmek için gerekli olan süre ve belgelendirme faaliyetlerini etkileyen diğer hususların (Dil, güvenlik şartları, tarafsızlığa olan tehditler vb.) her birinin dikkate alınması

Başvurular, **FR.27 Başvuru Değerlendirme Formu** ile değerlendirilir. Başvuru sahibinden gelen bilgiler, talep kapsamı, hizmet verilecek yerin uygunluğu vb. değerlendirilerek kayıt altına alınır. Değerlendirme sonucu olumlu olduğu takdirde başvuru sahibinden gelen bilgiler esas alınarak başvuru sahibine teklif verilir.

6.1.2. Başvurunun Reddi

TRTEST tarafından başvurunun kabul edilmeme nedenleri aşağıdakilerden bir veya birkaçı olabilir:

- TRTEST akreditasyon kapsamında olmaması,
- Firmanın tüzel bir kişiliğe haiz olmaması,
- Sicilinin güvenilir olmaması,
- Coğrafi konumunun uygun olmaması,
- Firmayla çalışılmasının tarafsızlık ilkesine aykırı durum oluşturması,
- Firmanın yasa dışı faaliyetlerin içerisinde olması.

Başvurusu kabul edilmeyen firmaya, kabul edilmeme nedeni yazılı olarak Planlama Sorumlusu tarafından bildirilir.

6.1.3. Sözleşme Yapılması

Gerçekleştirilecek ürün belgelendirme hizmeti için **FR.26 Ürün Belgelendirme Başvuru Formu** alındıktan sonra, verilecek hizmetin kapsamının açık bir şekilde belirtildiği **SZ.01 Tetkik ve Belgelendirme Teklif Sözleşmesi** hazırlanarak ekleriyle birlikte başvuru sahibine gönderilir ve başvuru sahibi tarafından onaylanarak sözleşme niteliği kazanır. Kuruluşa teklif ile beraber **PR.10 Ürün Belgelendirme Programı Prosedürü ve Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanımı Kuralları** gönderilir.

Sözleşme aşamasında karşılıklı olarak imza altına alınır. Teklif, başvuru sahibi tarafından onaylandığı takdirde sözleşme niteliği kazanır. Sözleşme aşamasında Ticaret/Esnaf Odası Sicil Kaydı, başvuru sahibi kuruluşu temsil ve ilzama yetkili olan kişinin / kişilerin imza sirküleri (Noter tasdikli) talep edilir ve iş dosyasına eklenir.

6.2. Tetkik Türleri

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN

6.2.1. TİP ONAY BELGELENDİRME TETKİKİ**6.2.1.1. Tetkik süresi Belirleme ve Planlama**

Tip Onay Belgesi/ COC başvurularında tetkik günü tasarım dosyası incelemesi esas olması sebebi ile tetkikler 1 adam*gün olarak belirlenmektedir. Üreticinin birden fazla ürünü olması durumunda her ürün için 1 adam*gün tetkik süresi hesaplanır.

Ancak, başvuru değerlendirme ve tetkik esnasında yapılan incelemelere göre adam*gün sayısında artış olabilir.

Eksiksiz alınan başvuruya istinaden tetkik süresinde meydana gelebilecek artış sebepleri;

- Gerçekleştirilmiş test ve/veya deneylerin TRTEST tarafından onaylanmış laboratuvarlarda yapılmamış olması,
- Tetkikçi tarafından test ve/veya deneyin, gerekçelendirilmiş tekrar talebinin olması,
- Test ve/veya deneylerin eksik yapılmış olması,
- Ürüne ait teknik çizimde revizyon talebinin olması vb olabilir.

Yukarıda belirtilen ve farklı nedenlerden kaynaklanan tüm artış nedenleri **Tip Onay Belgelendirme Kontrol Raporunda** belirtilir. Firmaya fatura edilecek adam*gün maliyeti, tetkikçinin tetkik için harcadığı süre olarak tanımlanır ve her bir tetkik adam*gün ücreti firmaya fatura edilir.

Personel seçme, atama ve performans değerlendirme prosedürü'ne göre atanmış uzman havuzundan, ilgili ürün konusunda en az bir kişiden oluşan bir ekip Planlama Sorumlusu tarafından belirlenir. Yine Planlama Sorumlusu tarafından, firmadan başvuru ile temin edilen ilgili dokümanlar, atanmış ilgili tetkikçiye gönderilir.

6.2.1.2. Uygulama

Ürün (Prototip) Kategorisi, müşterinin teknik şartnameleri veya teknik düzenlemelere göre müşteri veya ana yüklenici tarafından belirlenir. Ürün kategorisi farklı tipleri kapsayabileceği gibi farklı varyantların birlikteliğini de içerebilir.

Kategorisi belirlenen prototipin gerekli test, deney veya belgelendirme kriterleri ilgili ürün belgelendirme deney kriterlerinde verilmiştir. Gerekli deney kriterleri; MIL STD 810 serisi standartlar, RTCA/DO-160 serisi standartlar, STANAG veya DEF STAN standartları ve bölgesel yada askeri uluslararası standartlar veya ilgili teknik şartnameler yada bunların kombinasyonları olabilir.

Ürün Belgelendirme Koordinatörü, gelen ürünleri ve teknik bilgileri **FR.27 Başvuru Değerlendirme Formu** ile birlikte teknik açıdan değerlendirir.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

Tasarım dokümanları, belgelendirme deney kriterlerinde verilen içeriklerin temel gereklere uygunluğu ve dokümanlarda uygun olarak belirtilen kriterlerin gereklerini karşılama yönüyle değerlendirilir. Bu değerlendirmenin sonucu **Tip Onay Belgelendirme Kontrol Raporuna** kaydedilir.

Ürünün test ve deneylerinin gerçekleştirileceği laboratuvarlar, taşeron laboratuvar kuruluşu seçim prosedürüne göre belirlenir.

Tetkikçi prototipin boyut ve özelliklerine göre, üretici ile mutabık kalarak, prototipin nerede teslim alınacağına; Tip İncelemesi, test ve deneylerin nerede yapılacağına karar verir.

Prototip tasarım dokümanlarına uygunluğu yönüyle incelenir ve sonuçlar **Tip Onay Belgelendirme Kontrol Raporuna** kayıt edilir.

Uygulanan teknik değerlendirme prosedürünün gerektirdiği test ve deneylerin üretici tarafından yapılması / yaptırılması durumunda; test ve deneyler;

- Uygun şartlar altında bir kalite sistemi içinde yapılıyorsa,
- İlgili yönetmeliğin gereklerini karşılayan bir standard veya methoda göre yapılıyorsa,
- Söz konusu test ve deneyleri yapma yeterliği akredite edilmiş bir tarafa yaptırılmışsa,

sunulan test ve deney raporları ürünün tasarımına uygunluğu kanıtının bir kısmı olarak ve/veya ilgili şartnamenin gereklerini karşılama referansı olarak kabul edilebilir.

Tip deneyleri; üreticinin planladığı üretimi temsil etmek için ürettiği prototipin, tasarımına ve ilgili Teknik kriterlere uygunluğunu belirlemek amacıyla, Tetkikçi tarafından yapılan test ve deneylerdir.

Deney sonuçları, **Ürün Test Prosedüründe** belirtilen bilgileri içerecek şekilde hazırlanacak bir raporla Tetkikçi'ye iletilir. Gerekirse prototipin tasarıma uygunluğu, test ve/veya deneylerle doğrulanır.

Ürün Belgelendirme Koordinatörü, Tetkikçiden gelen raporları ilgili teknik kriterlere göre değerlendirerek doğrular ve bu suretle sonuçları **Belgelendirme Karar Formu'na** kaydederek bir değerlendirme raporu hazırlar.

Tetkik esnasında tespit edilen uygunsuzluklarla ilgili olarak gerçekleştirilecek düzeltici faaliyetler, kuruluş tarafından, en geç 2 (iki) hafta içerisinde tespit edilerek TRTEST'e bildirilmelidir.

Minör uygunsuzluklar en çok (2) iki ay, majör uygunsuzluklar ise en çok (3) üç ay içerisinde tamamlanmalıdır.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

Minör uygunsuzlukların kapatılması bir sonraki tetkikte firma aksiyon planlarının uygulamaları yerinde incelenerek doğrulanır.

Majör uygunsuzlukların kapatılmasında doküman veya kayıt incelemenin yanı sıra, saha tetkiki de gerçekleştirilebilir (bkz Madde 5.4)

Eğer herhangi bir uygunsuzluk yoksa Ürün Belgelendirme Koordinatörü ilgili belgenin bir taslağını hazırlar. Değerlendirme sonucu olarak tüm Teknik Kriterler ve belge taslağını içeren bir dosya Genel Müdür'e onay için iletilir.

6.2.1.3. Belgelendirme ve Karar

Değerlendirme ve incelemeler sonucunda bir uygunsuzluk / uygunsuzluklar tespit edilirse Ürün Belgelendirme Koordinatörü üreticiyi yazışma yoluyla bilgilendirir ve uygunsuzlukların çözümlenmesi için gerekli düzeltici faaliyetlerin başlatılması talebinde bulunur. Teknik Kriterlere Uygunluğu sağlamak için düzeltici faaliyetler kabul edilir ve prototip üzerinde gerekli düzeltmeler yapılırsa, bu prosedürün ilgili kısmına göre gerekli incelemeler/deneyler tekrarlanır. Bu süreç, prototip ilgili direktifin tüm temel gereklerini sağlayana kadar tekrarlanabilir.

Tetkikçi(ler) tarafından düzeltici faaliyetler için yapılan talep kabul edilmez veya firma verilen süre içinde yerine getirilmezse, tetkikçi(ler) sonuçları Belgelendirme Karar Formu'na kaydederek dosyayı Belgelendirme Koordinatörü'ne iletir.

Ürün Belgelendirme Koordinatörü uygulanan süreci uygun veya yeterli bulmazsa, yetersizlikleri gidermek için gerekli düzeltici faaliyet(ler)i belirler ve dosyayı düşünülen çalışmanın yerine getirilmesi için ilgili Tetkikçi'ye geri gönderir. Uygulanan süreç doğrulandıktan sonra Ürün Belgelendirme Koordinatörü dosyayı kapatır.

Belgelendirme Koordinatörü belge verilmemesi kararına varırsa, nedenlerini içeren bir **Belgelendirme Karar Formu'na** işler.

Belgelendirme Koordinatörü belge verilmesi kararına varırsa, Tip Onay Belgesi basılarak firmaya iletilir. Belge aşağıdaki bilgileri içermektedir:

- Tipin kullanım amacı
- İlgili teknik şartname veya standartlar
- Belgelendirilen tipin özellikleri
- Başvuru sahibi (üretici) adı
- Başvuru sahibi (üretici) adresi

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

- Tip ve kabul edilebilir varyasyonlarının belge kapsamı içinde olduğu ibaresi
- Tip ve kabul edilebilir varyasyonlarının ilgili direktiflerin temel gereklerine uygun olduğu ibaresi
- İnceleme, test ve deney sonuçlarının gizli bir rapora kaydedildiği ibaresi ve rapor numarası
- Tipin gerekli işaretlemesi ile ilgili bilgi
- Proje numarası
- İnceleme bulguları
- Verilmesini destekleyen ilave şartlar
- Belge profili olarak:
 - Tipin tanımı ve içerdiği güvenlik bileşenlerinin işlev ve bağlantıları
 - Tipin belirtimi için gerekli tanımlar ve teknik resimlerin kodları
 - Güvenli kullanım için şartları belirleyen kriterler (Standardlar, özel şartlar vb.)
- Belgelendirme dayanağı (prototipin uygun olduğu teknik düzenlemeler)

Tip Onay Belgesi sahibi üretici, onaylanmış tipte yapılan temel gerekçelere uygunluğu etkileyebilecek her türlü değişikliği 15 (on beş) takvim günü içerisinde Ürün Belgelendirme Koordinatörlüğüne bildirecektir.

Bildirilen tasarım değişiklikleri Ürün Belgelendirme Koordinatörü tarafından, tipin ilgili teknik kriterlere uygunluğu ve öngörülen kullanım şartlarını etkileyebilecek durumlar göz önünde tutularak değerlendirilecektir.

Söz konusu değişikliklerin ilgili teknik düzenlemelerin temel gerekçelerine uygunluğu ve öngörülen kullanım şartlarını etkilediği belirlenirse, Ürün Belgelendirme Koordinatörü ilgili ürüne ilişkin ilk tip incelemesine ek olarak uygun olduğu durumlarda ek incelemeye karar verebilir. Bu durumda, bu prosedürün ilgili aşamaları yerine getirilir ve mevcut belgeye ek olarak ilgili teknik düzenlemenin ilgili ekine göre ek bir onay verilir. Bildirilen değişikliklerin tipi tam olarak değiştirdiği belirlenirse, bu bildirim yeni bir başvuru olarak değerlendirilir.

6.2.1.4. Gözetim Tetkikleri

Tip onay belgelelendirme faaliyetleri için herhangi bir gözetim tetkik faaliyeti yoktur.

6.2.1.5. Yeniden Belgelendirme Tetkiki

Tip onay belgelelendirme faaliyetleri için herhangi bir yeniden belgelelendirme tetkik faaliyeti yoktur.

6.2.2. ÜRETİM KONTROL BELGELENDİRME

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN

6.2.2.1. Tetkik Süresi Belirleme ve Planlama

Üretim Kontrol İncelemesi için belirlenecek olan tetkik süresi, başvuru aşamasında alınan ve ilgili ürün prosesinde çalışan sayısı baz alınarak hesaplanır. Tetkik süreleri Tablo-1'de verilmiştir

Tablo-1 Tetkik Süreleri

Proses ile İlgili Personel Sayısı	Belgelendirme Tetkik Zamanı (adam/gün)	Gözetim Tetkik Zamanı (adam/gün)	Yeniden Belgelendirme Tetkik Zamanı (adam/gün)
1 – 5	1.5	1	1
6 – 10	2	1	1.5
11 – 15	2.5	1	1.5
16 – 25	3	1	2
26 – 45	4	1.5	2.5
46 – 65	5	1.5	3.5
66 – 85	6	2	4
86 – 125	7	2	5
126 – 175	8	2.5	5.5
176 – 275	9	3	6
276 – 425	10	3	7
> 426	11	3.5	7.5

Başvuru aşamasında başvuru sahibinin, ISO/IEC 17021'e göre akredite edilmiş bir Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu tarafından verilmiş güncel bir ISO 9001 belgesine sahip olup olmadığı **FR.26 Ürün Belgelendirme Başvuru Formu** marifetiyle belirlenir. Üreticinin belgelendirilmiş güncel bir ISO 9001 sertifikası olması halinde, tetkik süresi 1 adam gün* olacak şekilde tetkik gerçekleştirilir. Eğer üreticinin ISO 9001 sertifikası olmaması halinde, tetkik süresi, Tablo-1'e uygun olarak belirlenir.

Her iki durumda, belirlenen süreler dahilinde tetkik süreci; **PR.03 Personel Seçme, Atama ve Performans Değerlendirme Prosedürü**'ne göre atanmış uzman havuzundan, ilgili ürün konusunda en az bir kişi ve ISO/IEC 17021 kapsamında atanmış olan ISO 9001 tetkikçi havuzunda yer alan bir tetkik görevlisinden oluşan bir ekip Planlama Sorumlusu tarafından belirlenir. Yine Planlama Sorumlusu tarafından, firmadan tetkik ekibi ve tarihler konusunda teyid alınır. Baş Tetkikçi tarafından hazırlanan tetkik planına uyumlu şekilde tetkikler gerçekleştirilir. Tetkik öncesi başvuru sahibi tetkik planı ve talep edilmesi durumunda tetkikçilerin özgeçmişleri hususunda yazılı olarak bilgilendirilir.

TRTEST kadrolu iç tetkikçi ve teknik uzmanlar 4 (dört) yıl, dış tetkikçi ve teknik uzmanlar 2 (iki) yıl üst üste aynı firma tetkikine katılabilirler. Ancak sahip olunan akreditasyon kapsamında tetkikçi havuzunda 3 ve altında tetkik ekibi görevlisi olması veya olağanüstü durumlarda opsiyonel olarak +2 yıl daha gidebilirler.

6.2.2.2. Uygulama

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN

Firma ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi ve MIL Q 9858 standartları yönüyle **Üretim Kontrol Soru Listesi** kullanılarak incelenir.

Tetkinin gerçekleştirilmesi aşağıdaki aşamalardan oluşur:

- Açılış toplantısı
- Saha turu
- Tetkik
- Tetkik Ekibi toplantısı, rapor ve eklerinin yazımı
- Kapanış toplantısı

Tetkike firma yönetimi ve ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilen resmi bir açılış toplantısı ile başlanır. Toplantı görevli ekip liderinin başkanlığında gerçekleştirilir. Tetkik sonucunda Baş Tetkikçi tarafından **rapor** hazırlanır.

Tetkik esnasında tespit edilecek olası uygunsuzluklar için Uygunsuzluk Raporları doldurulur. Tetkikte bulunan uygunsuzlukların düzeltilmesi için başvuru sahibi ile mutabakat çerçevesinde belirlenen bir süre (maksimum 3 ay) ve ayrıca bir takip tetkikinin gerekli olup olmadığı tetkik ekibi tarafından karara bağlanır. Tetkik Raporları tetkik edilen firma yetkilisi ve tetkik ekibi tarafından imzalanır. Tavsiye edilen süre ve takip tetkikinin gerekli olup olmadığı konusundaki nihai karar Ürün Belgelendirme Müdürü tarafından verilir ve firmaya bildirilir. Firma tarafından süre uzatması talebi olması durumunda Belgelendirme Komitesi kararına göre firma bilgilendirilir.

6.2.2.3. Belgelendirme ve Karar

Tetkik sonucunda hazırlanan rapor Ürün Belgelendirme Koordinatörlüğüne, Baş tetkikçi tarafından, tetkik bitimini takip eden 7 iş günü içinde iletilir. Planlama Sorumlusu tarafından, varsa uygunsuzluklar ve ekleriyle birlikte tam olup olmadığı konularında değerlendirilen rapor, son karar için **Belgelendirme Karar Formu** ile birlikte sunulur. Komite kararı sonrasında **Uygunluk Değerlendirme Sonuçlandırma Prosedürüne** göre işlemler gerçekleştirilir.

Ürün Belgelendirme Koordinatörü'nün kontrolleri ve değerlendirmeleri sonucunda dosya, son karar için **Belgelendirme Karar Formu** ekinde Belgelendirme Komitesine iletilir. Belgelendirme Komitesi tarafından verilen kararlar, **Belgelendirme Karar Formu'na** kayıt edilir.

6.2.2.4. Gözetim Tetkikleri

TRTEST, üreticinin onaylanmış kalite sistemini periyodik olarak gözetim tetkikine tabi tutar. Bu tetkiklerin arasındaki süre Planlama Sorumlusu tarafından belirlenir. Bu süre belge geçerlilik süresi göz önünde

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

bulundurularak, en geç 12 ayı aşmayacak şekilde belirlenir. Gözetim tetkikleri asgari olarak aşağıda belirtilen maddeleri içerecek şekilde gerçekleştirilir.

- Onaylanan kapsamdaki üretimin gözden geçirilmesi,
 - Prosedür, talimat gibi dokümanlarının gözden geçirilmesi,
 - Önceki tetkiklerde tespit edilen uygunsuzlukların kontrol edilmesi,
 - Düzeltici ve önleyici faaliyetlerin kontrol edilmesi,
 - İmalat prosesinde değişiklik yapılan bölümlerin kontrol edilmesi,
 - Ürün Belgesi ve belge işaret ya da logosunun kullanımı,
 - Standardın belirlenen maddelerinin kontrolü.
- Gerekli olduğu durumlarda doğrulama testleri, değişiklik yapılan üretim aşamalarındaki testler.

Gözetim tetkiki süresi ilk tetkik süresinin yaklaşık üçte biri (Tablo-1) olacak şekilde belirlenir. Ancak bu süre 1 adam*gün'den az olamaz.

Gözetim tetkiklerinde; üretim sahası, deney ve depolama bölümlerinin tamamı hiç bir sınırlamayla karşılaşmaksızın ziyaret edilebilmeli; özellikle inceleme raporları ve deney verileri, kalibrasyon verileri, kalifiye personele ait raporlar ve diğer ilgili alanlar tetkikçilere açık tutulabilmeli ve ilgili tüm bilgiler temin edilmelidir.

Gözetim tetkikinde bulunan her türlü uygunsuzluk belirtilen süre içinde düzeltilmelidir; aksi takdirde belge geri çekilir ve gerekli bildirimler yapılır.

TRTEST, başvuru sahibinden, TS EN ISO/IEC 17065 standardına göre ürüne, sistemine yönelik değişikliklerden herhangi birinin yapılması istendiğinde bu durumdan kendisini haberdar etmesini ister.

TRTEST, bildirilen bu değişikliklerin daha başka araştırmaları gerektirip gerektirmediğini tayin edecek ve böyle bir araştırma gerekli olduğunda bu değişikliklerin sonucunda elde edilen ürünlerin piyasaya sürülmesine TRTEST tarafından üreticiye uygun bilgisi verilinceye kadar izin verilmeyecektir. Kuruluş değişikliklerle ilgili TRTEST'e bilgi vermez ve tetkik sırasında tespit edilir ise, uygunsuzluk açılarak takibi yapılır.

Daha önceden başka bir Belgelendirme Kuruluşu tarafından sistemi onaylanmış başvuru sahibinin talebi durumunda da gözetim faaliyetleri yukarıda açıklanan şekilde yürütülür.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

 TRtest Test ve Değerlendirme A.Ş.	ÜRÜN BELGELENDİRME PROGRAMI PROSEDÜRÜ			
PR.10	Yayın Tarihi	07.06.2021	Rev. Tarihi/Rev. No:	04.10.2023/01

6.2.2.5. Belge Yenileme Tetkikleri

TRTEST Üretim Kontrol Belgesinin geçerliliği, her yıl gözetim tetkiklerinde onaylanması halinde süresi 3 yıldır. Firma, belge süresinin sona ermesinden en az 3 ay önce yazılı olarak Planlama Sorumlusu tarafından haberdar edilir.

Kuruluşta yeniden belgelendirme tetkiki ve ilk belgelendirme kapsamında olduğu gibi periyodik ve gerektiğinde takip tetkikler gerçekleştirilir. Yeniden belgelendirme faaliyetleri için kuruluşa yeni teklif sunulur ve ilk belge kapsamında olduğu gibi sözleşme imzalanarak faaliyetlere başlanır.

Yeniden belgelendirme tetkiklerinde, belgelendirmede uygulanan prosedürün aynısı uygulanır. Yeniden Belgelendirme tetkiki süresi ilk tetkik süresinin yaklaşık üçte ikisi (Tablo-1) olacak şekilde belirlenir.

Yeniden belgelendirme tetkiki yapılmadan önce görevli Baş Tetkikçi, müşteri ile görüşerek uygunsuzluklara ilişkin düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirildiği ve sistemin tamamen dokümanite edilerek uygulanmakta olduğunu doğrular. Eğer elde edilen bilgilerle tam bir doğrulama sağlanamıyorsa yeniden belgelendirme tetkiki öncesi ön tetkik önerilir.

Yeniden belgelendirme tetkikinin yürütülmesi ve tetkik sonucunda elde edilen bulgular ve uygunsuzlukların giderilmesine yönelik düzeltme ve düzeltici faaliyetlerin takibi belgelendirme tetkikinde olduğu gibi işlem görür. Tetkik esnasında major uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda düzeltme ve düzeltici faaliyetlerin tamamlanması için belirlenecek sürenin belge geçerlilik süresinin dolacağı tarihten daha önce olması garanti edilmelidir.

Tetkik sonucunda tespit edilen uygunsuzluklara yönelik düzeltme ve düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirilmesinden sonra ilgili standardın gereklerine uygun olduğu doğrulanarak ilk belge düzenlemede olduğu gibi gerekli çalışmalar tamamlanarak yeni belge düzenlenir.

6.2.3. SON KONTROL BELGELENDİRME

6.2.3.1. Tetkik Süresi Belirleme ve Planlama

Tetkik süresi, FR.26 Ürün Belgelendirme Başvuru Formu üzerinden Planlama Sorumlusu tarafından hesaplanır. Üretim miktarı üzerinden yapılan hesaplama, Ürün Belgelendirme Koordinatörü tarafından incelenerek hesaplanan tetkik süresine aynı form üzerinden onay verilir. Planlama sorumlusunun, talep edilen ürün ile ilgili çalışma tecrübesi olmadığı durumlarda ilgili ürün koduna sahip baş tetkikçiden/tetkikçiden/teknik uzmandan teknik görüş alınır.

TRTEST tetkik süresi için tetkik edilecek kuruluştan üretim kapasitesini öğrenir ve tetkik süresini belirlerken bu bilgiler dikkate alır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN

Üretim Miktarı	SKB Tetkik Zamanı (gün)
1-20	1
21-50	2
> 51	Üretici ile karşılıklı görüşülerek belirlenir.

6.2.3.2. Uygulama

TRTEST son kontrol ve teste tabi olacak ürünlerin adetleri ve teknik şartnameleri ilgili standartlara ve teknik kriterde yer alan bilgilere göre değerlendirir ve bu bilgiler ışığında bir değerlendirme ve test planı hazırlar.

Test planı (test sırası ve süreleri) ve ürün adetleri planlama sorumlusu tarafından laboratuvar ve tetkikçi ile görüşülerek belirlenir.

Deneylede kullanılacak ürünler, ürün boyut ve özellikleri ve ağırlık gibi fiziksel özellikleri göz önünde bulundurularak bir defada bir ürün veya bir defada birkaç veya daha fazla olacak şekilde tetkikçi ve gerekli hallerde üretici veya laboratuvarla birlikte belirlenir.

Tüm planlar, tüm taraflar tarafından imzalanarak veya onaylanarak kayıt altına alınır.

Planlamalarda aksaklıklar, deneyden kalan ürünler veya benzeri problemler olması durumunda planlanan test planından geçemeyen hususlar olması durumunda tetkikçi tüm taraflarla anlaşarak yapılan planlamayı revize edebilir.

Tetkikçi deneyin gerekli gördüğü aşamalarına katılacaktır. Örn. MIL STD 507 nem deneyi toplam 12 gün sürmekte ve tetkikçi laboratuvara 1. , 5. ve 12. gün giderek ürünü doğrulayabilir.

Tetkikçi, ürünlere gerçekleştirilecek deneyler, operational deneyler ise deney esnasında ürün kontrollerini gerçekleştirir. Eğer deneyler storage deneyler ise tetkikçi, ürün doğrulamasını deney sonunda kararlı hale gelen ürünü kontrol ederek değerlendirir.

Tetkikçi, başvuran kuruluşun ürünlerinin doğrulamasının nasıl yapılacağını ilgili teknik şartnamelere ya da üretici ile mütabık kalınan methodlar çerçevesinde değerlendirir ve tüm bulgularını tetkik raporuna kaydeder.

Gerekli hallerde tetkikçi, başvuran kuruluştan test prosedürlerini isteyebilir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN

Tetkikçi, başvuruda gelen test prosedürlerini incelemekten varsa düzeltme istemekten ve teknik kriterlere uygunluğunu kontrol etmekten sorumludur.

Gerekli hallerde tetkikçi ürün kontrollerini gerçekleştirebilmek için başvuran kuruluştan test alt yapıları veya test doğrulama düzenekleri isteyebilir.

Test alt yapıları için ekstra masraflar olması durumunda bunları Ürün Belgelendirme Koordinatörü onayı ile tamamlanmasını isteyebilir.

6.2.3.3. Belgelendirme ve Karar

6.2.3.3.1. Onay ve Mühürleme

Tetkik esnasında, incelenmesi tamamlanmış ve onaylanmış tüm ürünler TRTEST (mühür şekli) ile mühürlenir. Mühürlenemeyecek malzemeler TRTEST (Etiket) etiketi ile etiketlenir.

Bu etiketler çıkmayacak yerlere yerleştirilir. Ürün üzerine yerleştirme mümkün olmadığı durumlarda ambalajları üzerine işaretlenir.

Mümkün olduğu durumlarda ise, TRTEST ürün üzerine kendi belirlediği seri numaralarını verebilir.

6.2.3.3.2. Karar ve Belgelendirme

Tetkikçi tüm bulgularını, test raporlarını, ürün dosyalarını ve operasyonel kontrollerde kullandığı verilerin tamamını tetkik raporunda bir özet olarak hazırlar. Tüm veriler ile ham verileri hazırladıktan sonra Ürün Belgelendirme Koordinatörüne teslim eder.

Tetkikçi, dokümanları hazırlarken, ham verilerin yazılı dokümanlara sığmaması durumunda video ve fotoğrafları içeren tüm dokümanları, raporlara ek veri dosyası olarak CD veya harici bir bellekle (bu belleğe girilen bilgilerin HATCH kodunu raporlara kaydedilir) Ürün Belgelendirme Koordinatörlüğüne teslim eder. Ürün Belgelendirme Koordinatörü tetkikçiden gelen tüm verileri kontrol eder. İlave bilgi veya belge gerekliliği olması durumunda, bunları tetkikçiden talep ederek düzeltmesini ister. Tüm bilgilerin tamamlanması halinde Genel Müdür onayına sunulur ve onaylanan dokümanlar, basılmış olan Son Kontrol Ürün Belgesi ile birlikte müşteriye gönderilir.

6.3. Transfer Tetkiki

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN

Başka bir kuruluştan mevcut ve geçerli olan bir belgenin TRTEST'ten belge düzenlenmesi amacıyla yapılan tetkiktir. ~~Ancak TRTEST herhangi bir transfer tetkiki kabul etmez ve gerçekleştirmez.~~

6.4. Takip Tetkiki

Tetkikler esnasında takip tetkiki gerektirecek ve doküman bazında kapatılamayacak bir uygunsuzluk tespit edilmesi halinde takip tetkiki gerçekleştirilir.

Takip tetkikleri; belgelendirme, periyodik, değişiklik (kapsam, adres vb), olağan dışı tetkik ve yeniden belgelendirme tetkikleri esnasında tespit edilerek doküman bazında kapatılması mümkün olmayan ve takibine karar verilen ve **Düzeltilici Faaliyet İstek Formu'na** aktarılan major uygunsuzlukların giderilmiş olduğunun belirlenmesi amacı ile gerçekleştirilir.

Takip tetkiki; belgelendirme ve yeniden belgelendirme tetkiki sonrası için, uygunsuzluğun giderildiğinin teyidinden sonraki bir ay içinde, periyodik ve değişiklik (kapsam, adres vb) tetkiki sonrası için, uygunsuzluğun giderildiğinin teyidinden sonraki iki hafta içinde gerçekleştirilir. Daha önceden tespit edilen uygunsuzluğa yönelik düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirildiği alanlar mercek altına yatırılmak sureti ile yapılır. Tetkik, uygunsuzluğun tekrarı ya da sistematik bir hataya dönüşmeyeceğinin garanti altına alınmış olduğuna dair yeterli delil elde edilinceye kadar sürdürülür. Tetkikçi, tetkik esnasında uygunsuzluk kayıtlarını yanında bulundurarak buna ilişkin düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirildiğini kontrol eder. Takip tetkiki mümkün olduğu sürece uygunsuzlukların tespit edildiği tetkiki gerçekleştiren tetkikçi/tetkikçiler tarafından gerçekleştirilir.

Takip tetkiki tamamlandıktan sonra görevlendirilen tetkikçi tarafından tetkik bulgu ve sonuçlarını içeren Tetkik Raporu hazırlanır. Olağan dışı durumlarda (ulaşım, zaman, mekan zorlukları) Tetkik raporu tetkikten sonra en geç 5 iş günü içerisinde müşteriye gönderilmek üzere hazırlanarak kuruluşa gönderilir. Takip tetkik raporunda kapatılan uygunsuzlukların yanı sıra, varsa yeni tespit edilen uygunsuzluklar da yer alır. Belgelendirme tetkiki ve yeniden belgelendirme tetkiklerinde tespit edilen uygunsuzluklarla ilgili gerçekleştirilen takip tetkikinde uygunsuzlukların giderildiğinin tespiti halinde, proses Karar ve Belgelendirme maddesine uygun olarak devam eder.

Gözetim tetkiki, değişiklik (kapsam, adres vb) tetkiklerinde tespit edilen uygunsuzluklarla ilgili gerçekleştirilen takip tetkiki sonrası belgenin sürdürülmesi ile ilgili karar Ürün Belgelendirme Komitesi tarafından verilir.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

Görevlendirilen tetkik ekibi, takip tetkiki esnasında major uygunsuzlukların kapatılmamış olduğunu tespit ederse, müşteriye mevcut uygunsuzluk giderilinceye kadar belgenin askıya alınacağı veya belge düzenlenemeyeceği yazılı olarak bildirilir.

Eğer major uygunsuzluk tamamen giderilmeyip minör uygunsuzluk düzeyine indirilmiş ise minör uygunsuzluk için yeni form düzenlenir ve kapatılması için bir ay süre tanınır.

6.5. Plansız Tetkikler

Firmaya yönelik objektif deliller içeren yazılı şikayetler söz konusu olduğunda, Gözetim Tetkiki sonrası bulguların mevcut olması, firmanın sisteminde veya organizasyonunda önemli değişikliklerin olması, belgelendirme kurallarında önemli değişikliklerin olması gibi durumlarda Ürün Belgelendirme Koordinatörü programda olmadığı halde Plansız bir tetkik gerçekleştirme kararı alabilir. Tetkikte;

- Şikayet/bulgu konusu
- Önceki tetkiklerin sonuçları,
- Düzeltmeler, alınan düzeltici tekrarını önleyici aksiyonlar,
- Kuruluşun sisteminde önemli değişiklikler incelenir.

Plansız tetkikler firmanın bilgisi ve onayı dahilinde gerçekleştirilir. Firmanın tetkiki kabul etmemesi halinde belgenin askıya alınacağı firmaya yazılı olarak bildirilir ve askıya alma süreci başlar. Tetkik sırasında, müşteri şikayetleri ile ulaşan veriler değerlendirilir. Şikayetin doğrulanması durumunda düzeltici faaliyet talep edilir ve belgenin askıya alındığı kuruluşa bildirilir. Müşteri planlanan düzeltici faaliyetleri belirlenen süre içerisinde gerçekleştirmelidir. Düzeltici faaliyetin gerçekleştirildiği teyit edildikten sonra takip tetkiki gerçekleştirilir.

Görevlendirilen tetkik ekibi, takip tetkiki esnasında uygunsuzlukların kapatılmış olduğunu, gerekli aksiyonların alındığını tespit ederse, Ürün Belgelendirme Koordinatörü dahili yazı ile dosyayı Ürün Belgelendirme Komitesi'ne sunar. Belgenin devam edip etmemesi hakkındaki karar, tetkik esnasında toplanan ve ilgili diğer bilgiler esas alınarak Ürün Belgelendirme Komitesi tarafından verilir.

6.6. Değişikliklerin Bildirilmesi ve Takibi

Kuruluşun belge içeriği ile ilgili olarak temel değişiklik yapıldığı konusunda (genişletme, daraltma, unvan değişikliği, ürün ve üretim metodunda değişiklik, adres değişikliği) TRTEST'i bilgilendirmelidir. Değişikliklere yönelik bilgi verilmemesi halinde konuyla ilgili uygunsuzluk açılarak takibi yapılır. Kapsama yeni faaliyetler eklenmesi, ürün ve üretim metodu, adres değişikliği gibi durumlarda, Ürün Belgelendirme Koordinatörü tarafından

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

değişiklik tetkikine karar verilir. Böyle durumlarda periyodik tetkik tarihinde değişiklik gerekebilir. Değişiklik gerekmesi durumunda hem periyodik hem de değişiklik tetkikleri birlikte gerçekleştirilir.

6.6.1. Unvan Değişikliği

Belge sahibi yeni unvana göre ticaret sicil gazetesi ve imza sirkülerini TRTEST'e iletir. Belge sahibinin unvan değişikliği olması durumunda ürün, üretim ve fabrika üretim kontrol sistemini etkileyen bir değişiklik yok ise ilgili bilgiler esas alınarak TRTEST kararı ile yeni belge numarası ile belge yenilenir ve eski belgenin iptali gerçekleştirilir. Bu durumda hizmet tarifesinde belirtilmiş belge ücreti talep edilir.

6.6.2. Adres Değişikliği

Üretim yeri değişikliği durumunda belge sahibinin yeni üretim yerini incelemek amaçlı değişiklik tetkiki gerçekleştirilir. Yapılan incelemede Üretim Kontrolü sisteminin yeterliliğinin tespiti halinde, Ürün Belgelendirme Komitesi'nin kararı ile yeni belge numarası ile kuruluşun belgesi ve diğer evrakları yeni üretim yeri adresine göre düzenlenir ve eski belgenin iptali gerçekleştirilir. Bu durumda hizmet tarifesinde belirtilmiş belge ücreti talep edilir.

6.7. Raporlama

Tetkinin tamamlanmasından sonra Baş Tetkikçi önderliğinde, kuruluş temsilcisi ve kuruluş yöneticilerinin katılımı ile bir kapanış toplantısı düzenlenir. Kapanış toplantısının amacı, belgelendirme ile ilgili öneri de dahil olmak üzere tetkik sonuçlarının sunulmasıdır.

Tetkik sonunda elde edilen bulguların kayıt altına alınması ve tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesine yönelik olarak gerçekleştirilmek üzere Tetkik Raporu yazılır ve gerçekleştirme süresinde anlaşma sağlanarak kuruluş temsilcisi (veya düzeltici faaliyetin gerçekleştirilmesinden sorumlu personel) ve Baş Tetkikçi tarafından imzalanır. Birden çok sayfadan oluşan raporların/belgelerin her bir sayfası mutlaka uygun biçimde imzalanır ya da paraflanır.

Düzeltilme ve düzeltici faaliyetlerin yerine getirilmesi esnasında oluşabilecek değişiklikler form üzerinde başvuru sahibi ile anlaşma sağlanarak düzeltilebilir.

Gerçekleştirilmiş olan hizmetlere ilişkin olarak düzenlenen raporların izlenebilirliğinin sağlanması ve bunun yanı sıra kötü amaçlı kullanımının engellenmesi amacıyla aksi ilgili sözleşme ile kayıt altına alınmadığı sürece müşteri için yalnızca bir orijinal nüsha düzenlenmelidir. Yine aksi ilgili sözleşme ile belirtilerek kayıt altına alınmadığı sürece belge Türkçe olarak düzenlenecektir. Birden fazla veya İngilizce düzenlenecek raporlar için müşteri bilgisi dahilinde hizmet teklifinde belirtilmiş olan ilave bir ücret talep edilir.

Başvuru sahibi tarafından kaybedilen veya farklı nedenlerle sonradan yeniden orijinal olarak düzenlenmesi talep edilen raporlar için müşteriden gerekçeli yazılı talep alınır. Müşteri tarafından talep edilen raporlar ilgili Ürün Belgelendirme Koordinatörü'nün onayı ile TRTEST'te muhafaza edilen raporun fotokopisi üstüne "ASLI GİBİDİR" kaşesi vurularak imzalanmak sureti ile düzenlenir.

TRTEST tarafından hizmet konusu her türlü bilgi, belge, doküman ve rapor gizli kabul edilir ve üçüncü taraflara

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

verilmez. Yasal nedenlerle üçüncü kişi/ kurumlara bilgi/ belge verilmesi durumunda taraflar birbirlerini bilgilendirir. Kuruluş, tetkik raporunu kuruluş dışına dağıtmak isterse raporun tamamını (tüm sayfalarını) dağıtmalıdır. Müşteriye ait tetkik raporu ve belgelendirmeye esas bilgi ve belgeler Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından tetkikler esnasında incelenebilecektir.

6.8. Gözden Geçirme ve Belgelendirme Kararı

Baş Tetkikçi, gerçekleştirilen tetkik ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda standart gereklerine uygun olduğunu doğruladıktan, tetkikten veya varsa uygunsuzlukların kapatılmasından ve firmadan beklenen tüm dokümanların temininden sonra Ürün Belgelendirme Koordinatör'üne sunar.

Ürün Belgelendirme Koordinatörü, dokümanların tam ve teknik açıdan yeterli olduğunu ve tetkik ekibi tarafından sağlanan bilgilerin belgelendirme şartları ve belgelendirme kapsamına göre yeterli olduğunu gözden geçirir, doğrular.

Belge verilip verilmemesi hakkındaki karar, tetkik esnasında toplanan ve ilgili diğer bilgiler esas alınarak Ürün Belgelendirme Komitesi tarafından verilir.

TRTEST, belgenin verilmesi, uzatılması, askıya alınması veya geri çekilmesi için kuruluş dışından hiçbir kişi veya kuruluşu yetkilendirmeyecektir.

Belge numarası, belgelendirilmiş kuruluş bilgileri, belgelendirme tarihi, geçerlilik tarihi, belge durumu, belge tipi ve belge kapsamı **TRTEST web sitesinde** duyurulur.

6.9. Belge İçeriği

Belgeler İngilizce ve Türkçe düzenlenir, ancak kuruluşun talep etmesi durumunda, belge düzenlenmesinde diğer dillerde kullanılabilir. Diğer dillerde belge talep edilmesi durumunda, **Ücret Talimatı'nda** belirtilen belge ücreti talep edilir. Belgelendirme faaliyetleri kapsamında her ürün ve üretim sahası/sahalarının kontrolü için tek belge düzenlenir

6.10. Belge Ek/Ekleri

Müşteriye gönderilmek üzere hazırlanan belge ve ekleri aşağıdaki dokümanlardan oluşur:

- Bir nüsha orijinal belge,
- **Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanımı Talimatı**

6.11. Belge İşareti ve Kullanım Kuralları

TRTEST; belge düzenlediği her müşterisine TRTEST ürün belge işareti ve akreditasyon kuruluşuna ait akreditasyon işaretinin kullanımına ilişkin kuralların yer aldığı belge işareti ve belgenin kullanımı ile ilgili olarak **Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanımı Talimatı'nı ve Ürün Belgelendirme Programı'nı** iletir. Kuruluş bu kurallara uymak ve güncelliklerini TRTEST web sayfası üzerinden takip etmek zorundadır. Belgelendirme dokümanları (tetkik raporu, belge vb.) kuruluş tarafından dağıtılacak veya çoğaltılacak ise belgenin/raporun tamamını (tüm sayfalarını) dağıtmalı ve çoğaltmalıdır. Periyodik/Yeniden Belgelendirme/Değişiklik tetkikleri esnasında kuruluşun kurallara uymakta olduğu sorgulanır.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

6.12. Belgenin Kullanım ve Yürütülmesi

Düzenlenen belge geçerliliğinin sürdürülmesi amacı ile aşağıdaki koşulların sağlandığından emin olunmalıdır.

- Belgelendirilen kuruluşun belgelendirme komitesi karar tarihinden itibaren üç yıl süre ile geçerliliğinin sürdürülmesi, faaliyetlerin standart gereklerine uygun olarak sürekliliğinin sağlanması ile mümkündür. Bu amaçla her yıl periyodik tetkik gerçekleştirilmelidir.
- Tetkikler sonucu tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesine yönelik düzeltici ve tekrarını önleyici faaliyetler belirlenen süreler içinde tamamlanmış olmalıdır.
- Müşteri şikayetleri değerlendirilmeli ve gerekli düzeltici ve tekrarını önleyici faaliyetler zamanında gerçekleştirilmiş olmalıdır. İlgili kayıtlar TRTEST'e sunulmalı ve kuruluş tarafından saklanmalıdır. Aksi durumda (gerekli aksiyonların alınmaması, kayıt tutulmaması ve ilgili kayıtların TRTEST'e iletilmemesi) uygunsuzluk açılarak takibi yapılır.
- Belge içeriği ile ilgili olarak temel değişiklik yapıldığı konusunda (genişletme, daraltma, unvan değişikliği, ürün ve üretim metodunda değişiklik, adresdeğişikliği) TRTEST bilgilendirmelidir. Değişikliklere yönelik bilgi verilmemesi halinde konuyla ilgili uygunsuzluk açılarak takibi yapılır.
- Belgelendirme işlemi ile ilgili tüm ödemeler yapılmış olmalıdır.
- Ürün Belgesi ve belge işareti yanlış kullanılmamalıdır.
- Yapılan kontrollerde uygun olmayan ürünlerin tespit edilmesi halinde ürünlerin piyasaya sürülmesine TRTEST tarafından izin verilmez. Yapılan kontrol veya deney sonuçları, ürünün gerekleri yerine getirmede gösterirse kuruluş tarafından gereken düzeltici önlemler alınmalı, ürünler ayrılmalı ve uygun şekilde işaretlenmelidir. Uygunsuzluk giderildikten sonra kontrol veya deneyler tekrarlanmalıdır. Ürünler, kontrol veya deneyler tamamlanmadan teslim edildiyse, müşterilere bildirimde bulunmak için kuruluşun prosedürü mevcut olmalı ve kayıtları tutulmalıdır.
- Tetkikler esnasında uygun olmayan ürünlerin tespit edilmesi halinde kuruluş tarafından ürünlerin ayrılması, uygunsuzlukların giderilmesi, uygunsuzlukların giderilmesinin ardından kontrollerin tekrarlanması gerekmektedir. Bu süreçte uygunsuzluğun etkileme ihtimali olan piyasada bulunan ürünlerle ilgili prosedüre uygun olarak müşteri bilgilendirilmeli ve kayıtlar tutulmalıdır.

Belge geçerlilik süresi üç yıl olup, üçüncü yılın sonunda yeniden belgelendirme gerekleri yerine getirilmelidir.

6.13. Kuruluş Tarafından Alt Yüklenici/Taşeron Hizmeti Alınması

Kuruluşun uyması gereken tüm standart gereklerine alt yükleniciler uymalı, gerekli şartları sağlamalıdır. Alt yüklenicinin yasa ve standartlarda belirtilen şartları sağlayıp sağlayamadığı ve işin gerektirdiği işlemlerin takip edilmesi kuruluşun sorumluluğundadır. İmalatçı, taşeronun kalite şartlarını sağlayabileceğini garanti etmelidir. Kuruluş tarafından alt yüklenicilerin değerlendirme ve izleme prosesleri gerçekleştirilmeli ve kayıt altına alınmalıdır.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

Bir imalatçı, alt yüklenici hizmetleri veya faaliyetleri (kaynak, test, tahribatlı testler, tahribatsız test, ısı işlem gibi) kullanmak istediğinde, uygulama şartlarını karşılamak için gerekli bilgiyi alt yükleniciye sağlamalıdır. Alt yüklenici, imalatçı tarafından belirlenen işle ilgili kayıtları ve dokümanları sağlamalıdır.

İmalatçı tarafından alt yükleniciye sağlanacak bilgi, şartların gözden geçirilmesinden ve teknik incelemeden elde edilen bütün ilgili veriyi kapsamalıdır. Alt yüklenici, kuruluş tarafından tüm gereklilikler konusunda bilgilendirilmelidir. Alt yüklenicinin teknik şartlara uygunluğundan emin olmak için ilave şartlar belirlenebilir. Eğer alt yüklenici kuruluş tesisinde hizmet vermekte ise; alt yüklenici kuruluş prosedürlerine uygun olarak çalışmalı, kuruluş tarafından kontrol altında olmalıdır.

Kuruluş, mekanik testler için yüklenici laboratuvarını kullanacak ise, söz konusu laboratuvarlar akredite olmalı veya kuruluş bu laboratuvarların "TS EN ISO/IEC 17025: Deney ve kalibrasyon laboratuvarlarının yeterliliği için genel şartlar" standardına uygun olarak çalışıp çalışmadıklarını değerlendirmelidir. Aksi takdirde deney raporları TRTEST tarafından kabul edilmez.

Kuruluş tahribatsız deneyler için yüklenici ile çalışmakta ise, söz konusu kuruluşlar akredite olmalı veya kuruluş bu laboratuvarların "TS EN ISO/IEC 17020: Uygunluk değerlendirme- Çeşitli tiplerdeki test kuruluşlarının işletimi için şartlar" standardına uygun olarak çalışıp çalışmadıklarını değerlendirmelidir. Aksi takdirde deney raporları TRTEST tarafından kabul edilmez.

6.14. Uygunsuzluklar

6.14.1. Belgelendirme/Yeniden Belgelendirme Tetkiklerinde Tespit Edilen Uygunsuzluklar

Tetkik sırasında tespit edilen uygunsuzluklar **Düzeltilici Faaliyet İstek Formu** kullanılarak kayıt altına alınır. Tespit edilen uygunsuzluklar kapanış toplantısında kuruluşa bildirilir. Baş Tetkikçi ve kuruluş temsilcisi tarafından karşılıklı imzalanır. Kuruluştan Düzeltilici Faaliyet İstek Formu ile uygunsuzluğun kök nedenini, uygunsuzluğu gidermek için gerekli faaliyeti ve uygunsuzluğun tekrarını önleyici faaliyeti tarifleyerek Baş Tetkikçiye tetkik sonrasında ya da uygunsuzlukların sunulmasından sonra en geç 10 iş günü içerisinde TRTEST'e göndermesi talep edilir.

Baş Tetkikçi, uygunsuzluğun kök nedeninin doğru olarak belirlenmiş olduğunu, formda belirtilen faaliyetin, uygunsuzluğu gidermeye ve tekrarını engellemeye yeterli olduğunu ve verilen sürelerle uyduğunu kontrol ederek, doğrular ve imzalar. Ancak kuruluş tarafından tarif edilen faaliyetin uygunsuzluğun tekrarının önlenmesi için yeterli olmadığına anlaşılması durumunda ekip lideri tarafından Düzeltilici Faaliyet İstek Formu yeniden gözden geçirilmek üzere, gerekçesi belirtilerek imzalanmadan müşteriye iade edilir. Uygunsuzlukların kapatılmasına yönelik düzeltilici faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için izin verilen azami süre; belgelendirme tetkikleri esnasında bulunan major uygunsuzlukların giderilmesi için üç ay ve minör uygunsuzlukların giderilmesi için iki aydır.

Belirtilen süre zarfında ilgili uygunsuzluğun giderilmesi için gerekli düzeltilici faaliyetlerin yapılmış olduğunun müşteri tarafından teyit edilmesi gerekmektedir.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

Yeniden belgelendirme tetkikinde belirlenecek tetkik tarihinin belge geçerlilik süresinin dolacağı tarihten daha önce olması sağlanmalıdır. Belge geçerlilik süresi dahilinde kuruluşla TRTEST arasında yeniden belgelendirmeye yönelik sözleşme mevcutsa, tetkik belge geçerlilik süresi dahilinde gerçekleşti ise, major uygunsuzlukların belge geçerlilik süresi dahilinde kapatılması şartıyla, uygunsuzlukların kapatılması sonrası yeni belge numarası alınarak belge düzenlenir, ilk belgelendirme tarihi belirtilerek, belge geçerlilik tarihi ilk belgelendirme tarihi döngüsü olarak sürdürülür.

Belge geçerlilik süresi geçtikten sonra kuruluşla TRTEST arasında yeniden belgelendirmeye yönelik sözleşme imzalandıysa veya tetkik belge geçerlilik süresi dahilinde gerçekleşmedi ise veya major uygunsuzluk belge geçerlilik süresi dahilinde kapanmadı ise, varsa uygunsuzlukların kapatılması sonrası belge düzenlenir ve ilk belgelendirme tarihi belirtilmez ve yeni tarihten itibaren 3 yıl olacak şekilde geçerlilik süresi belirtilir. Tespit edilen uygunsuzlukların kapatılmaması durumunda hiçbir koşulda belge düzenlenemez.

Uygunsuzlukların doküman bazında kapatılması durumunda, uygulamaya ilişkin faaliyetler sıradaki ilk tetkik esnasında ayrıca kontrol edilmelidir.

6.14.2. Gözetim ve Değişiklik Tetkiklerinde Tespit Edilen Uygunsuzluklar

Tetkik sırasında tespit edilen uygunsuzluklar **Düzeltilici Faaliyet İstek Formu** kullanılarak kayıt altına alınır. Tespit edilen uygunsuzluklar kapanış toplantısında kuruluşla bildirilir. Baş Tetkikçi ve kuruluş temsilcisi tarafından karşılıklı imzalanır.

Kuruluştan Düzeltilici Faaliyet İstek Formu ile uygunsuzluğun kök nedenini, uygunsuzluğu gidermek için gerekli faaliyeti ve uygunsuzluğun tekrarını önleyici faaliyeti tarifleyerek Baş Tetkikçi'ye tetkik sonrasında ya da uygunsuzlukların sunulmasından sonra en geç 10 iş günü içerisinde TRTEST'e göndermesi talep edilir. Tetkikçi, uygunsuzluğun kök nedeninin doğru olarak belirlenmiş olduğunu, formda belirtilen faaliyetin, uygunsuzluğu gidermeye ve tekrarını engellemeye yeterli olduğunu ve verilen sürelerle uyduğunu kontrol ederek, doğrular ve imzalar. Ancak kuruluş tarafından tarif edilen faaliyetin uygunsuzluğun tekrarının önlenmesi için yeterli olmadığına anlaşılması durumunda tetkikçi tarafından Düzeltilici Faaliyet İstek Formu yeniden gözden geçirilmek üzere, gerekçesi belirtilerek imzalanmadan müşteriye iade edilir. **Uygunsuzlukların kapatılmasına yönelik düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için izin verilen azami süre; periyodik/değişiklik tetkikleri esnasında bulunan major uygunsuzlukların giderilmesi için iki ay, minör uygunsuzlukların giderilmesi için bir aydır.**

Belirtilen süre zarfında ilgili uygunsuzluğun giderilmesi için gerekli düzeltici faaliyetlerin yapılmış olduğunun müşteri tarafından teyit edilmesi gerekmektedir. Uygunsuzlukların doküman bazında kapatılması durumunda, uygulamaya ilişkin faaliyetler sıradaki ilk tetkik esnasında ayrıca kontrol edilmelidir.

Tetkikler esnasında bulunarak doküman bazında kapatıldığı müşteri tarafından doğrulanan major uygunsuzlukların yapılan ilk gözetim tetkiki esnasında kapatılmadığı tespit edildiğinde, düzeltici faaliyet için belirlenen azami süre iki aydır. Verilen süre sonunda uygunsuzluğun hala giderilmediği tespit edilirse, görevli tetkikçi tarafından müşteriye belgenin askıya alınacağı yazılı olarak bildirilir. Tetkikler esnasında bulunarak

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

doküman bazında kapatıldığı müşteri tarafından doğrulanan major uygunsuzlukların, yapılan ilk periyodik tetkik esnasında tamamen giderilmediği minör uygunsuzluk düzeyine inmiş olduğu tespit edilirse minör uygunsuzluk için yeni form düzenlenir ve kapatılması için bir ay süre tanınır. Verilen süre sonunda uygunsuzluk giderilmemiş ise, müşteriye belgenin askıya alınacağı yazılı olarak bildirilir.

Tetkikler esnasında bulunarak doküman bazında kapatıldığı müşteri tarafından doğrulanan minör uygunsuzlukların yapılan ilk Gözetim tetkiki esnasında kapatılmadığı tespit edildiğinde ilgili uygunsuzluk tetkikçi kararı ile major uygunsuzluğa dönüştürülebilir. Bu durumda düzeltici faaliyet için belirlenen azami süre iki aydır. Verilen süre sonunda uygunsuzluğun hala giderilmediği tespit edilirse, görevli tetkikçi tarafından müşteriye belgenin askıya alınacağı yazılı olarak bildirilir.

Eğer major uygunsuzluk ilk defa gözetim tetkiki esnasında tespit edilirse, düzeltici faaliyetin gerçekleştirilmesi için müsaade edilen azami süre iki aydır. Verilen süre sonunda düzeltici faaliyetin yetersiz olduğu tespit edilirse tetkikçinin kararına bağlı olarak uygunsuzluk halen major düzeyinde ise belgenin askıya alınacağı firmaya yazılı olarak bildirilir ve ardından askıya alma süreci başlar. Uygunsuzluğun tespit edildiği gözetim/değişiklik tetkikinde yer alan Baş tetkikçi, gerçekleştirilen düzeltici faaliyetin yeterli olduğunu doğrulamak amacı ile yapılan faaliyeti Düzeltici Faaliyet İstek Formu'nda tanımlar.

Gözetim tetkiki ve değişiklik tetkiklerinde tespit edilen major ve minör uygunsuzlukların kapatılmasının ardından belgenin sürdürülmesi ile ilgili karar Ürün Belgelendirme Komitesi tarafından verilir.

6.15. Taşeron Kullanılması

TRTEST ürün belgelendirme kapsamında taahhüt ettiği hizmetlerin tamamını dahili kaynakları ile ve sözleşmeli denetçileriyle ürün belgelendirme prosedürlerine uygun olarak, taahhüt edilen süre içerisinde tarafsız, bağımsız, hizmet verilen firma ile hiçbir ticari ilişkisi veya çıkar çatışması olmadan ve gizlilik prensipleri ile mesleki ahlak kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalarak gerçekleştirir. TRTEST, tetkik sonuçlarının değerlendirmesi ve kararından sorumlu olup, bu sorumlulukları taşere/delege etmez.

6.16. Olağanüstü Haller

Olağanüstü haller; genellikle "mücbir sebep" veya "doğal afet" olarak adlandırılan ve organizasyonun kontrolünün dışında olan bir durumdur. Örneğin; savaş, grev, isyan, siyasi istikrarsızlık, jeopolitik gerginlik, terörizm, suç, salgın (epidemik veya pandemik), sel, deprem, kötü niyetli bilgisayar korsanlığı, diğer doğal veya insan eliyle gerçekleşen felaketlerdir. Bu durum ve koşullar TRTEST'in planlı tetkik yapmasını engelleyebilir. TRTEST bu süreci yürütmek üzere bir eylem planı oluşturur. Bu eylemler sadece **Tip Onay ve Üretim Kontrol** kapsamındaki tetkikler için uygulanır. Uygulanabilecek olası eylemler arasında planlanan tetkiklerin ertelenmesi veya uzaktan tetkik, doküman ve kayıt bazında inceleme vb. alternatif tetkik tekniklerinin kullanılması yer almaktadır.

TRTEST, eylem sürecine karar vermeden önce "**Olağanüstü Haller Değerlendirme Formu**"nda belirtilen hususları gözden geçirerek, kuruluşlardan gerekli bilgileri toplar, değerlendirir ve buna göre en uygun yöntem ile süreci yönetir.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

6.17. Uzaktan Tetkik Türleri

Uzaktan tetkik teknikleri, her durumda saha tetkikinin sağladığı çıktıları sağlayamaz. Bu sebeple TRTEST'in öncelikli yaklaşımı tetkikleri yerinde gerçekleştirmektir. Ancak, TRTEST yerinde tetkikin uygulanabilir olmadığına karar verirse, yerinde tetkik ile aynı amaca ulaşmak için uzaktan tetkik tekniğini kullanabilir.

Uzaktan tetkik tekniklerinin uygulanabilme seviyesine, "**Olağanüstü Haller Değerlendirme Formu**" ile kuruluşların risklerinin özel olarak belirlenmesi sonucu karar verilir. Uzaktan tetkik seçeneği her bir durum için ayrı ayrı incelenerek değerlendirilir ve hangi durumlarda uygulanacağı kararı TRTEST tarafından verilir.

Uzaktan tetkik, ilk belgelendirme aşamalarında tek başına uygulanmaz, sadece tetkikin bir parçası olarak kullanılabilir. Periyodik ve tekrar değerlendirme tetkiklerinde uzaktan tetkik teknikleri uygulanabilir. Uzaktan tetkik, toplam tetkik süresinin belirli bir kısmını kapsar ve olağanüstü durumun ortadan kalkmasının ardından tetkikin geri kalan bölümü (operasyonel) yerinde ziyaret ile tamamlanır.

Uzaktan tetkik faaliyeti, TRTEST tarafından uygun bulunan bilgi teknolojileri ortamı kullanılarak gerçekleştirilir. Tetkikte kullanılacak alt yapıya ilişkin bilgiler uzaktan tetkikten önce TRTEST tarafından kuruluş ve tetkik ekibi ile paylaşılır ve kullanılabilirliği konusunda tarafların teyitleri alınır. Kuruluştan gelen veya alınan dokümanlar TRTEST portalında/ dosyada muhafaza edilir. Verilerin güvenliği mevcut TRTEST - Kuruluş ve TRTEST - Tetkikçi sözleşmelerinde tanımlanmıştır.

6.18. Şikayet, Başvurular ve İtirazlar

Standartlar kapsamındaki kalite yönetim sistemi belgelendirme faaliyeti ile ilgili olarak TRTEST'e ulaşan yazılı itiraz ve şikayetler kayıt edildikten sonra değerlendirmeye alınır. TRTEST'te akreditasyon kuruluşuyla ilgili sadece yazılı olarak ulaşan şikayetler işleme konulur.

TRTEST'e ulaşan şikayet ve itirazların değerlendirilmesi ve sonuçlandırılmasına ilişkin bilgiler Ürün Belgelendirme Şikayet ve İtiraz Rehberi'nde mevcut olup söz konusu doküman TRTEST web sayfasında yer almaktadır.

TRTEST'e ulaşan tüm şikayet ve itiraz başvuruları son derece gizli olup, hiçbir durumda üçüncü taraflara bilgi verilmez. Gerek görülmesi durumunda yalnızca TRTEST'i akredite eden kurum tarafından görülmesine izin verilir. Yasal gerekçelerle bilgi verilmesi söz konusu olduğunda kuruluş mutlaka haberdar edilir.

I. GENEL KOŞULLAR**I. TRTEST'in Görev ve Sorumlulukları**

- TRTEST; ürün belgelendirmesi kapsamında ulaşan her tür yazılı ve sözlü bilgiyi "Sözleşme" çerçevesinde gerçekleştirilecek faaliyetlerde kullanılmak üzere gizli muamele eder ve hiçbir koşulda anlaşmada yer almayan üçüncü taraflara göstermez. TRTEST çalışanları, ürün belgelendirme faaliyetleri ile ilgili olarak kendilerine ulaşan kuruluşlarla ilgili her tür bilgi ve belgeyi gizli tutar ve yalnızca anlaşmada yer alan amaçlar için kullanır ve hiçbir durumda üçüncü taraflara göstermez. Ancak ürün belgelendirme faaliyetleri ile ilgili

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

olarak TRTEST'e ulaşan şikayet, itiraz ve başvuruların çözümlenmesi amacı ile gerektiğinde TRTEST'i akredite eden kuruluşa bildirilir. Bununla beraber kamuoyuna açık tutması gereken bilgilerle ilgili önceden bilgilendirir. Kuruluş tarafından kamuoyunun erişimine açık tutulanlar dışındaki bütün bilgiler gizli muamelesi görür.

- ii. TRTEST, Ürün Tetkik ve Belgelendirmesi Yapan Kuruluşları İçin Şartlar (TS EN ISO/IEC 17065) ve tarafsızlığının gereği olarak belgelendirme faaliyetlerine esas danışmanlık hizmeti vermez. Yasalar gereği üçüncü taraflara bilgi verilmesi zorunluluk olduğunda veya akreditasyon kurumu vb. başka otoriteler içinde ulaşılabilir hale getirildiğinde, kuruluş bu durumdan haberdar edilir.
- iii. TRTEST, **ürün belgelendirme tetkikini ilgili standarda uygun olarak yapma** ve tetkik bulgularına dayanarak, uygunluk için yeterli delil varsa ürünün belgelendirmesi veya uygunluk için yeterli delil yoksa belgelendirme yapılmamasına karar verme sorumluluğuna sahiptir. TRTEST belgelendirme faaliyetlerinde, görevlendirdiği Tetkikçi ve uzmanları ilgili standart ve prosedürlere uygun olarak özenle seçer. Ayrıca garanti edilmedi ise, gerçekleştirdiği faaliyetlerde hizmetin öngörülen düzeyde olmaması durumunda, TRTEST'in mesuliyeti daha sonraki aşamalarda sadece hizmetin yeterli personel ile telafi edilmesi ile sınırlıdır. Bu kapsamda TRTEST'in parasal bir yükümlülüğü mevzubahis değildir. Faaliyetlerin devamında aynı eksiklik söz konusu olduğunda kuruluşun ödemeyi azaltma ya da anlaşmayı fesih etme hakkı doğar. TRTEST; ürün belgelendirme faaliyetleri kapsamında zarara neden olabilecek ya da sonuçlanabilecek risklere karşı -doğrulanması kaydı ile- "Mesleki Sorumluluk Sigortası"na sahip olup, sorumluluğuna ilişkin kapsam ve limitler burada belirtilmektedir. Düzenlenen belgelerin üçüncü taraflarca tanınmaması durumunda TRTEST'in hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.
- iv. TRTEST'in akreditasyonunun ilgili akreditasyon kuruluşu tarafından askıya alınması, sonlandırılması ve/veya TRTEST'in tek taraflı irade beyanıyla akreditasyonunu sonlandırması durumlarında belgelendirilen üründe oluşabilecek zarar, belgelendirme hizmet bedelini aşmayacak şekilde karşılanır.

II. Müşteri Kuruluşun Görev ve Sorumlulukları

- i. İlgili **Avrupa Birliği Regülasyon, Yönetmelik ve standart/lara göre** ürünü/ürünleri imal etmelidir.
- ii. Belge Sahibi, TRTEST'ten almış olduğu her tür yazılı ve sözlü bilgi ve talimata uymakla yükümlüdür. Belge sahibi (üretici) imal ettiği ürünün prosesinde sürekliliğinin sağlanması amacı ile bir yönetim temsilcisi atamakla, ayrıca çalışma saatlerinde tetkik ekibinin gerekli tüm alanlara girişine olanak sağlamakla ayrıca belge kapsamında yer alan ürüne ilişkin ürün standardına uymakla beraber, mevcut yasal gereksinim ya da özel isteklerin de sağlandığını garanti altına almakla yükümlüdür.
- iii. Belge sahibi, belgelendirme sürecinde TRTEST tarafından gerçekleştirilen tetkikler esnasında tüm kayıtlara (anlaşma, rapor, vb.), personele ve alanlara erişilebilir olmasını sağlayacaktır.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

- iv. Belge sahibi (üretici), belgelendirildikten sonra üründe olabilecek değişikliklerden ve kalite yönetim sistemini etkileyecek organizasyonel değişikliklerden 15 (on beş) takvim günü içerisinde TRTEST'i haberdar etmelidir. Söz konusu değişiklikler TRTEST tarafından onaylanmadıkça ürünü piyasaya sürmeyecektir.
- v. Belge sahibi, TRTEST tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin tüm kayıtları (anlaşma, rapor vb.) belge geçerlilik süresince saklamakla yükümlüdür. İlgili standart isteklerini karşılayan kalite yönetim sistemi dokümanlarında yapılan değişikliklerin kontrollü kopyası TRTEST'e ulaştırılmalıdır. Yapılan değişikliklerin ürüne etkisinin değerlendirilmesi amacı ile TRTEST gerektiğinde bedeli mukabilinde ilave tetkik gerçekleştirir.
- vi. Belge sahibi; TRTEST ürün belgelendirme sisteminde (standart prosedürler veya kurallarda) meydana gelebilecek önemli değişiklikleri kendisine bildirilen geçiş süresinde yapmalıdır. Kuruluş ayrıca belgelendirilmiş ürün ile ilgili olan bütün şikayetlerin kaydını tutacak ve bu kayıtları talep edildiğinde TRTEST için hazır bulunduracaktır. Kuruluş tarafından bu gibi şikayetler, belgelendirilmiş ürünlerde tespit edilen ve belgelendirme için uygunluğu etkileyen hatalar için uygun önlemler alınarak, alınan önlemler dokümanite edilecektir. Bununla beraber kuruluş, ürün belgelendirmede kullanılan standardın şartlarını yerine getirmeyi sürdürme konusunda ürünün imalatını etkileyen diğer hususları da TRTEST'i gecikme olmaksızın bildirmekle yükümlüdür. Bunlar; yasal, ticari, organizasyonel yapı veya mülkiyet hakkı; iribat adresi ve diğer lokasyonlar, belge kapsamı gibi konular olabilir. Kuruluşun bu gelişmeleri bildirmedeğinin tespit edilmesi durumunda belge askıya alma süreci başlatılır.
- vii. Tetkikin gerçekleştirilmesine yönelik olarak belge sahibi, tüm tetkikler için belgelendirme şartlarına uyum sağlamalıdır. Ürün belgelendirme faaliyetleri için uygun düzenlemeleri yapmalı (bütün alanlara, kayıtlara ulaşımın sağlanması vb.) ve tetkik ekibi dışında yer alan (akreditasyon tetkikçileri, vb.) kişiler için uygun tedbirleri almalıdır. Firma herhangi bir prosesi ile ilgili taşeron/alt yüklenici ile çalışmaktaysa TRTEST'e bildirmelidir. TRTEST'in bu tesislerde de tetkik yapma yetkisi vardır.
- viii. Belge sahibi askıya alınmış veya iptal edilen belgeleri vakit geçirmeden TRTEST'e göndermekle yükümlüdür.
- ix. Belge sahibi, belge kapsamında belirtilen üründe ve üretim metodunda değişiklik, adres değişikliği, unvan değişikliği, kritik personelde değişiklik mevcut ise TRTEST'i bilgilendirmelidir. TRTEST'in münferit tetkik veya genişletilmiş gözetim tetkiki yapma hakkı doğar.
- x. Kuruluş **Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanımı Kuralları** dokümanında belirtilen kurallara uymakla yükümlüdür.
- xi. Müşteri Şikayeti vb. ile tespit edilen sistemin etkinliğini tehdit eden unsurların tespit edilmesi durumunda TRTEST'i bilgilendirecektir.
- xii. Kuruluş, okunaklı kalması ve hiçbir şekilde değiştirilmemesi kaydıyla belgeyi çoğaltabilir, büyütebilir veya küçültebilir.
- xiii. Tetkikler sırasında gerekli tüm iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almalıdır.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

III. Belge İşareti ve Belgenin Kullanımı

TRTEST; belge düzenlediği kuruluşa ürün belge işareti ve akreditasyon kuruluşuna ait akreditasyon işaretinin kullanımına ilişkin kuralların yer aldığı belge işareti ve belgenin kullanımı ile ilgili olarak **Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanımı Kuralları'nı** iletir. Kuruluş bu dokümanda belirtilen kurallara uymak ve güncelliklerini TRTEST web sayfası üzerinden takip etmekle yükümlüdür. Belgelendirme dokümanları (tetkik raporu, belge vb.) kuruluş tarafından dağıtılacak veya çoğaltılacak ise raporun tamamını (tüm sayfalarını) dağıtmalı ve çoğaltmalıdır. Gözetim/Yeniden Belgelendirme/Değişiklik tetkikleri esnasında kuruluşun kurallara uymakta olduğu sorgulanır.

IV. Belgenin Yanlış Kullanımı

Belgenin düzenlenmesinden sonra TRTEST, belge sahibini belgenin kullanımı konusunda izlemeye alır. Bu kapsamda basın, yayın ve medyada yer alan veriler incelenir, gözetim/yeniden belgelendirme/ değişiklik izlenir. Ayrıca müşterilerden gelen şikayetler incelenir. Belgenin yanıltıcı bir şekilde kullanıldığı ve Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanım Kuralları'na aykırı durum tespit edildiğinde derhal düzeltici faaliyet gerçekleştirilmesi talep edilir. Belirlenen süre zarfında düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirilmemesi durumunda TRTEST'ce aşağıda sıralanan faaliyetler uygulamaya konulur:

- İlgili akreditasyon kuruluşu ve diğer belgelendirme kuruluşlarına bilgi ve gereği için web sayfası üzerinden duyurulur, Düzenlenmiş olan belgenin iptal edildiği kamuoyuna duyurulur,
- Yasal takibat başlatılması için gerekli girişimlerde bulunulur.

V. Belgenin Askıya Alınması

i. Belgenin TRTEST tarafından askıya alınması

Belge aşağıdaki koşulların oluşması durumunda belgelendirme komitesi karar tarihinden itibaren üç ayı aşmamak kaydı ile askıya alınır:

- "Sözleşme"nin iptali gerektirmeyecek ölçüde ihlal edilmesi,
- Tetkikler esnasında tespit edilen ve belirlenmiş süre içerisinde giderilmemiş uygunsuzluklar bulunması,
- Tetkik kapsamında yer alan ürüne ilişkin standart dışında yer alan gereksinim ya da yasal yaptırımların (örneğin; işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğü gibi) yerine getirilmediğinin tespiti,
- Kuruluşun haklı gerekçelere dayalı yazılı talepte bulunması,
- **Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanımı Kuralları'na** uymama,
- Ürün belgelendirme kurallarına uyulmaması,
- Firmanın olağan dışı tetkiki kabul etmemesi,
- Belge ücretlerinin ödenmemesi,
- Kuruluş organizasyonunda gerçekleştirilmiş önemli değişikliklerin TRTEST'e bildirilmemesi,
- Ürün imalatının dokümanite edildiği ve tetkik edildiği şekilde uygulanmaması,
- TRTEST tarafından ürün imalatına olumsuz etkileri olacağı kanaati oluşan durumların tespit edilmesi,

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

- Müşteri şikayeti vb. nedenlerle gerçekleştirilen olağanüstü tetkiklerde tespit edilen uygunsuzlukların mevcut olması.

Askıya alma sebebine bağlı olarak, aşağıdaki programa uyulacaktır.

Askıya almaya yol açabilecek ihbarın gönderilmesini gerektiren durum	Askıya almadan önceki ihbar süresi
İmalatçı tarafından askıya almanın istenmesi	TRTEST tarafından belirtilmelidir.
Belgelendirme kuruluşunun ürünün tehlikeli olduğunu tespit etmesi	Yok
Ürün Belgesi İşareti ve Belge Kullanımı Kuralları 'na uymama, Belge ve belge işaretinin yanlış kullanımı	Yok
Müşteri şikayeti vb. nedenlerle gerçekleştirilen olağanüstü tetkikte tespit edilen uygunsuzlukların mevcut olması	Yok
Ücretlerin ödenmemesi	Azami 30 gün
Belge verme anlaşmasının diğer hükümlerinin ihlal edilmesi	Azami 60 gün
Bir standardın revizyonu ile ilgili olarak yeni şartlara mecburi uygunluk	Ürün belgelendirme programında belirtildiği şekilde

Belgenin askıya alındığı kuruluşa yazılı (taahhütlü mektup veya eşdeğer usullerle) olarak bildirilir. Belgenin askıya alınma kararı Ürün Belgelendirme Komitesi'nce alınır. Belgenin askıya alınma süresi sona erinceye kadar, belge ve kopyalarının TRTEST'e iadesi şarttır.

Belge askıya alınmasında belgenin kapsamının tamamı veya bir bölümü kısmi olarak askıya alınabilir. Belgenin askıya alındığı **TRTEST web sayfasında** ilan edilir. Askıda kalma süresi boyunca belgenin reklam amaçlı olarak kullanıldığının tespit edilmesi durumunda belgenin iptal edilmesi süreci başlar.

Müşteri Belgenin askıya alındığını kendi müşterilerine bildirmelidir. Müşteri planlanan düzeltici faaliyetleri belirlenen süre içerisinde gerçekleştirmelidir. Düzeltici faaliyetin gerçekleştirildiği teyit edildikten sonra takip tetkiki gerçekleştirilir.

Belge işareti ve belge kullanımının tetkiklerle (periyodik, değişiklik tetkiki vb.) izlenmesi görevli tetkikçinin sorumluluğundadır. **Ürün Belge İşareti ve Belge Kullanım Kuralları'na** aykırı durum tespit edilmesi durumunda düzeltici faaliyet talep edilir.

Takip tetkiki esnasında uygunsuzluklar tespit edilmesi ya da takip tetkikinin ertelenmesi durumunda, Ürün Belgelendirme Koordinatörü'nün önerisi ve Ürün Belgelendirme Komitesi'nin kararı ile askıya alma süresini bir kez daha olmak üzere en çok 3 ay daha uzatabilir. Ancak Ürün Belgesi'nin toplam askıda kalma süresi altı ayı geçemez. Askıya alma işleminin kaldırıldığı müşteriye yazılı olarak bildirilir.

ii. Belgenin Müşteri Talebi İle Askıya Alınması

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN

Belgenin askıya alınma talebi müşteriden geldiğinde mutlaka talep gerekçesinin TRTEST'e yazılı bildirimini gerekir. Karar, Ürün Belgelendirme Komitesi tarafından verilir.

Kuruluş talebi üzerine, makul gerekçeler bulunması kaydı ile ürün belgesi TRTEST tarafından 6 ayı aşmamak üzere askıya alınabilir.

VI. Belgenin Askıdan İndirilmesi

Madde V'e göre belgesi askıya alınan kuruluşlar, askıya alma gerekçelerinin ortadan kaldırıldığını yazılı olarak TRTEST'e bildirir. Askıya alma gerekçesinin giderildiğinin teyidi amacı ile TRTEST tarafından kuruluşta tetkik gerçekleştirilir. Askıdan indirilme kapsamında gerçekleştirilen tetkikin tipi, içeriği ve süresi, belgeyi askıya alma gerekçesine bağlı olarak belirlenir. Ancak bu süre periyodik tetkik süresinden az, belgelendirme tetkiki süresinden fazla olamaz. Tetkik sonunda uygunluğu doğrulanan kuruluşun dokümanları belgelendirme prosedürüne uygun olarak komiteye sunulur. Karar, Ürün Belgelendirme Komitesi tarafından verilir ve uygun olması durumunda belge askıdan indirilir ve belgenin askıdan indirildiği **TRTEST web sayfasında** duyurulur. Askıya alınma gerekçeleri ortadan kaldırılmadığı durumda Madde VII uygulanır.

VII. Belgenin İptal Edilmesi ve Sonuçları

Belge aşağıdaki koşulların oluşması durumunda iptal edilir:

- Belge sahibinin madde V'de belirtilen askıya alma koşullarını kabul etmemesi,
- Belge sahibinin askıya alma gerekçelerini ortadan kaldırmaması,
- Belge kapsamındaki faaliyetlerine devam etmemesi veya kuruluşun kapanması. Belgenin iptal edilmesi işlemi aşağıdaki sıra ile gerçekleştirilir:
 - İptal işlemine karar verilmesi durumunda, müşteriye gerekçesi ile birlikte yazı gönderilerek, belgenin iptal edildiği, bu kapsamda belge ve belge işaretinin kullanılmayacağı bildirilir. Kuruluşun itiraz hakları bulunmaktadır.
 - Müşteriye yazı ulaştıktan sonra on iş günü içerisinde, müşterinin itiraz için başvuruda bulunması durumunda iptal işlemi durdurularak, **Şikayet ve İtirazların Yönetimi Prosedürü'ne** göre işlem yapılır. Belgenin iptal edilmesi durumunda belge sahibinin aşağıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmesi gereklidir:
 - TRTEST ürün belge ve belge işaretinin kullanımının durdurulması,
 - İptal edilen Belge kapsamındaki her tür haktan vazgeçilmesi,
 - Ödenmemiş belge ücretlerinin ödenmesi,
 - İptal edilen belge ve kopyalarının TRTEST'e iadesi.

Belgenin iptalini takiben bir ay içerisinde belge sahibinin ürün belge işaretini her tür yazışma ve tanıtım materyalinden çıkarması gerekmektedir. **TRTEST, Belge iptalini web sayfasında "belge sorgulama"** seçeneğinde kamuoyuna ilan eder ve müşteriye belgeli kuruluşlar listesinden çıkarır. Müşterinin belgenin iptal edilmesi ile ilgili gerekleri yerine getirmemesi durumunda, TRTEST acil önlemler alır ve aşağıdakilerden uygun olanları devreye sokar:

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

Aksi takdirde TRTEST;

- İlgili akreditasyon kuruluşu ile diğer belgelendirme kuruluşlarına web sayfası üzerinden duyurur,
- İlgili firmanın anlaşma kurallarını ihlal ederek illegal olarak kullandığı TRTEST **web sayfasında duyurulur.**
- Bu yüzden oluşacak maddi ve manevi zararların giderilmesi için yasal yollara başvurur,
- Belgenin kullanımının engellenmesi ve ödenmemiş belge ücretlerinin tahsil edilebilmesi için yasal yollara başvurulur.

Müşteri itiraz başvurusunun olumlu değerlendirilmesi durumunda Ürün Belgesi'nin iptali önerisi tekrar değerlendirilir. Yapılan değerlendirmede Ürün Belgesi'nin iptali yönünde objektif delil ya da deliller bulunması halinde iptal işlemi gerçekleştirilir. Bulunmaması durumunda ise iptal işlemine son verilir. Ayrıca kuruluşun belge kapsamındaki ürün imalatının durdurulması, belge kapsamındaki faaliyetlerine devam etmemesi veya kuruluşun kapanması durumunda kuruluşun belgesi iptal edilir, müşteri belgeli kuruluşlar listesinden çıkarılır ve TRTEST **web sitesi** aracılığıyla kamuoyuna duyurulur.

Kuruluşun yeniden belgelendirme talebinde bulunmaması durumunda belgenin geçerliliği sona erer, müşteri belgeli kuruluşlar listesinden çıkarılır ve **TRTEST web sitesi** aracılığıyla kamuya duyurulur.

VIII. Belgenin Verilmemesi

TRTEST, değerlendirme sürecine ilişkin kayıtların gözden geçirilmesine dayanarak; uygunluğa ilişkin yeterli kanıt var ise belgelendirmenin verilmesi, yok ise belgelendirmenin verilmemesi veya sürdürülmemesine yönelik bir karar verir.

TRTEST; kuruluşun, tetkikte tespit edilen bulgulara yönelik gereken aksiyonları almaması durumunda da belgelendirmenin verilmemesi veya sürdürülmemesine yönelik bir karar verir.

Yukarıda tanımlanan koşulların oluşması halinde kuruluşa yazılı olarak (taahhütlü mektup veya eşdeğer usullerle) kararın nedenleri bildirilir.

IX. TRTEST Ürün Belgelendirme Sisteminde Olabilecek Değişiklikler

TRTEST, ürün belgelendirme sisteminde (standart, prosedürler veya kurallarda) meydana gelebilecek önemli değişiklikleri, en kısa zamanda TRTEST'ten ürün belgeli kuruluşlara belirlenecek geçiş süresi sonunda gerekli düzenlemeleri yapmaları için duyurmakla yükümlüdür. Bu amaçla **web sayfası, e-posta gibi** araçlar kullanılabilir. Programlarda, kurallarda, belge işareti ve belge kullanımında meydana gelen önemli değişiklikler yürürlüğe konmadan önce paydaşların görüşleri alınarak değerlendirildikten sonra TRTEST tarafından belgeli müşterilere **web sayfası** vasıtası ile duyurulur. Kuruluş belgeli olduğu süre boyunca TRTEST web sitesinden güncel dokümanları takip etmeli ve gerekliliklere uymalıdır.

Belgelendirme programları TRTEST Web Sitesi aracılığı ile kamuya açılmıştır. Rehberlik için web sayfasında ilgili yönetici bilgileri yer alır ve ilgili tarafların belgelendirme programı veya süreç hakkında herhangi bir bilgiye ihtiyaç duyması halinde bu yol ile bilgi edinmesi sağlanır.

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

X. TRTEST'ten Belgeli Kuruluşların İlan Edilmesi

TRTEST, belgeli kuruluşların bir listesini tutmakla, gerekli durumlarda revize etmekle ve istek üzerine ilgili kuruluş ve taraflara göndermekle yükümlüdür. Ayrıca [TRTEST web sayfasında](#) bu kuruluşların sorgulanması imkanı da vardır.

XI. Dokümantasyon

TRTEST, ürün belgelendirmesi kapsamında gerçekleştirdiği faaliyetlerle ilgili olarak aşağıda belirtilen kayıtları saklamakla yükümlüdür.

Başvuru formları, hizmet teklifi ve ekleri, tetkik programları, kontrol listeleri, kontrol raporları, müşteri şikayetleri, düzeltici faaliyet istek formları, itiraz ve şikayet raporları, komite kararları, belge kopyaları, tetkiklerde yer alan tetkikçi ve uzmanlara yönelik yetkinlik kayıtları.

XII. Gizlilik

TRTEST, ürün belgelendirmesi kapsamında elde ettiği her tür belge ve bilgiye son derece gizli muamele eder ve TRTEST'i akredite eden kuruluş hariç hiçbir koşulda üçüncü taraflara göstermez. TRTEST yasal gerekçeler nedeni ile üçüncü taraflara bilgi vermek durumunda kaldığında veya akreditasyon kurumu vb. diğer otoriteler içinde ulaşılabilir hale getirildiğinde ilgili kuruluşu mutlaka haberdar eder.

7.0. REVİZYON TAKİP

Rev. No	Tarih	Değişiklik Konusu
00	07.06.2021	İlk Yayın

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN